

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 18–19 травня 2017 року)

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2017

неточності та помилки в законодавстві і створити гарну законодавчу базу для цього виду альтернативного вирішення спорів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Що таке медіація? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dispute-resolution-hamburg.com/ua/ua/mediation/what-is-mediation/>.
2. Медіація: європейський досвід і українські реалії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/mediaciya-evropeyskiy-dosvid-i-ukrayinski-realiyi.html>
3. Директива №2008/52/ЕС Європейського парламенту та Ради з певних аспектів медіації у цивільних та комерційних справах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_a95.
4. Проект закону про медіацію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57463.

ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ МАЙНА РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Сергієнко Б.Б.

*Студентка II курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Науковий керівник: Івашова І. П.

к.ю.н., доцент кафедри ЦПД ННІ права Сумського державного університету

Релігійні організації, як і будь-який суб'єкт права можуть від свого імені реалізовувати належні їм права, в тому числі і майнові. Слід зазначити, що майно, власниками якого є релігійні організації, може використовуватись лише за цільовим призначенням, а саме задоволення релігійних потреб вірян.

Традиційно, найпоширенішою підставою набуття права власності незалежно від статусу суб'єкта є придбання майна або його створення власними зусиллями та коштами. Релігійні організації не є виключенням. Таким чином, миряни можуть проводити будівельні роботи приміщень, створювати певні предмети, або ж здійснювати реставраційні роботи. Така практика є характерною у більшості випадків для монастирів.

Проаналізувавши статутні документи, а саме статuti Української Православної Церкви Київського Патріархату та Української Православної Церкви Московського Патріархату, можна виділити ще одну підставу набуття права власності релігійних організацій. Для релігійних організацій характерною ознакою є організаційна єдність, що передбачає складну ієрархічну структуру. Так, наприклад, Українська Православна

Церква Київського Патріархату є власником приходів, монастирів, учбових навчальних закладів, які за своїм канонічним спрямуванням входять у певному ієрархічному підпорядкуванні до Української Православної Церкви Київського Патріархату. Відповідно до статутних документів, релігійні організації, які є нижчою ланкою ієрархії зобов'язані виплачувати певну частину від доходів на користь Української Православної Церкви Київського Патріархату, в той же Українська Православна Церква Київського Патріархату, будучи централізованою релігійною організацією, може надавати підпорядкованим організаціям певне майно у власність або користування.

Також для релігійних організацій є розповсюдженою практика укладення таких договорів, як пожертва та дарування. Згідно з Законом України «Про свободу совісті та релігійні організації», релігійні організації не мають права проводити примусове обкладання віруючих (ч. 7 ст. 18) [1], а тому такі договори носять добровільний характер з боку як жертвувача так і дарувальника.

Основою правого регулювання таких договорів є Цивільний Кодекс України. Відповідно до положень ЦК України, за договором про пожертву одна сторона – жертвувач дарує нерухомі або рухомі речі, зокрема гроші та цінні папери, іншій особі – набувачеві для досягнення останнім певної, наперед обумовленої мети [2].

За договором дарування, дарувальник передає або зобов'язується передати майбутньому обдарованому безоплатно дарунок у власність (ч. 1 ст. 717 ЦК України) [2].

Відмінною рисою за даними договорами є те, що особа, яка отримала дарунок використовує його на власний розсуд. Щодо договору пожертви, то пожертви зазвичай мають цільовий характер і передбачають певну програму реалізації коштів або ж майна, як наслідок жертвувач має право контролювати використання зробленої ним пожертви згідно з метою встановленою у договорі. Якщо використання пожертвованого майна не відповідає умовам договору, то у такому випадку особа, яка здійснила пожертву або ж його правонаступники мають право на розірвання договору [2].

В церквах, храмах та молитовних будинках пожертви та дарування здійснюються за допомогою так званого «кружкового» збору. Довірена релігійною організацією особа збирає кошти з вірян, які відвідують релігійну організацію, і в особливій книзі робить відмітку про зроблену пожертву, але на практиці, дрібні «пожертви» ніяк не фіксуються і носять дещо примусовий характер. Відповідно до п. 1.6 статуту Української Православної Церкви, Київська Патріархія, синодальні установи, єпархії (єпархіальні управління), парафії, монастирі, братства, сестрицтва, духовні навчальні заклади, місії, представництва, подвір'я та інші релігійні установи Української Православної Церкви Київського Патріархату є неприбутковими релігійними організаціями [3]. Але, зазвичай,

будь-який релігійний ритуал має встановлену неофіційну ціну, яку має сплатити відвідувач. Так, наприклад, традиційне хрещення дитини коштує в середньому 300 гривень, вінчання — 350, поховання — 600. В даному випадку можна свідчити про певне незаконне матеріальне обмеження прихідців з боку церкви.

На сьогодні, можна виділити ще одну специфічну підставу набуття майна релігійними організаціями, а саме передача у безоплатне користування культових будівель і майна державою або ж його повернення у власність таким організаціям на безоплатній основі. На основі даного джерела формування майна релігійних організацій існує досить багато проблем, які потребують врегулювання. По-перше, доцільним є питання щодо того яке саме майно підлягає поверненню релігійним організаціям з боку держави, а, по-друге – на яких підставах даний процес відбувається. Порядок передачі й користування майном, яке є державною власністю у безоплатне користування релігійними організаціями визначений Типовим договором про безоплатне користування релігійною організацією культовими будівлями та іншим майном, що є державною власністю, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2003 р. № 1699 [4]. Згідно зазначеного договору, державною організацією здійснюється передання культових будівель та іншого майна, а релігійна організація (тобто користувач) у свою чергу приймає таке майно, яке перебуває на балансі державної організації і є державною власністю, у користування. Для того, щоб передати або ж повернути таке майно, сторонами договору створюється комісія, головою якої за призначенням є представник державної організації. Право на користування, виникає з моменту підписання сторонами акту приймання-передачі майна, який є невід'ємним елементом даного договору. Проте обов'язковим етапом укладання договору користування і відповідно передачі майна у користування є рішення державної організації. Розглядаючи правову природу договору позички, то не можна не погодитись з тим, що речовій природі цього права характерна повнота правомочностей користувача на безоплатне та зазвичай безстрокове користування. Щодо зобов'язальної природи договору позички, то право на безоплатне користування майном виникає лише після укладання такого договору. Разом з тим, фактичний юридичний склад, згідно до якого виникають відповідні правовідносини, утворюється не тільки на основі договору, але й за наявності спеціального рішення державної організації, на балансі якої знаходиться майно, що є предметом даного договору. Таким чином, основою виникнення права на безоплатне використання релігійними організаціями майном держави не лише договір, але й адміністративний акт. Така обставина є свідченням комплексної цивільно-правової природи права безоплатного використання майна релігійними організаціями.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про свободу совісті та релігійні організації : закон України від 23 квіт. 1991 р. № 987-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.
2. Цивільний кодекс України : станом на 15 жовтня 2014 року. – Харків : Право, 2014. – 440 с.
3. Статут про управління Української Православної Церкви. Київський Патріархат : за- тв. Помісним Собором Української Автокефальної Православної Церкви від 5 черв. 1990 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cerkva.info/uk/statut.html>.
4. Типовий договір про безоплатне користування релігійною організацією культовими будівлями та іншим майном, що є державною власністю : затв. постановою Кабінету Мініс- трів України від 29 жовт. 2003 р. № 1699 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-2003-п>

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОПЕРЕДНЬОГО ДОГОВОРУ

Логвин М. В.

*студентка I курсу магістратури
Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету*

Науковий керівник: Деревянко Б. В.

*д.ю.н., професор кафедри АГПФЕБ ННІ права
Сумського державного університету*

На сучасному етапі розвитку та цивільного права в Україні завжди досить актуальним є питання про належне укладення та виконання цивільно-правових договорів. Не зважаючи на прийняття Цивільного кодексу України, який є основним регулятором приватноправових відносин, до цього часу існують деякі прогалини у практичному функціонуванні деяких інститутів. Насамперед, це стосується інституту укладення попередніх договорів.

Це питання має велике значення у зв'язку з тим, що такий вид договору досить часто використовується на практиці, проте недостатньо досконале нормативне та теоретичне закріплення поняття форми попереднього договору, його істотних умов, а також враховуючи суперечливість його правового регулювання Цивільним та Господарським кодексом України, спричиняє проблеми щодо забезпечення захисту сторони у випадку невиконання його умов іншим контрагентом [1].